

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI	23
---------------------------------	-----------

GLOSAR	29
---------------------	-----------

CAPITOLUL I

SISTEMUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL	35
---	-----------

1.1. Introducere. Instrumente teoretice: Hans Kelsen și H.L.A. Hart	35
---	----

1.2. Conceptul de ordine internațională.....	49
--	----

1.3. Comunitatea internațională și umanitatea.....	51
--	----

1.3.1. Interdependența națiunilor. Comunitatea ca proiect politic internațional	53
--	----

1.3.2. Societatea internațională. Diferența între comunitate și societate: Georg Schwarzenberger	56
---	----

1.4. Sistemul internațional. Fenomenele de centralizare politico-juridică.....	65
--	----

1.5. Noțiunea de „constituționalitate” în sistemul de drept internațional	69
---	----

1.6. Realitatea dreptului internațional	75
---	----

1.7. Drept internațional public, drept internațional privat, drept transnațional	78
--	----

1.8. Raporturile dintre dreptul internațional și dreptul intern.....	83
--	----

1.8.1. Teoria dualistă	84
------------------------------	----

1.8.2. Teoriile moniste.....	85
------------------------------	----

1.9. Soluții constituționale în materia raporturilor dintre sisteme.....	88
--	----

1.9.1. Aplicarea dreptului internațional convențional în sistemul juridic român	96
--	----

1.9.2. Controlul de constituționalitate al normelor internaționale.....	99
---	----

CAPITOLUL II

IZVOARELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL	101
--	------------

2.1. Teoria generală a izvoarelor de drept internațional.....	101
---	-----

2.2. Cutuma internațională	104
----------------------------------	-----

2.2.1. Elementul material al cutumei (<i>consuetudo</i>).....	107
---	-----

2.2.2. Elementul psihologic (<i>opinio juris sive necessitatis</i>)	110
---	-----

2.2.3. Codificarea cutumei.....	111
---------------------------------	-----

2.3. Principiile generale de drept.....	116
---	-----

2.3.1. Principiile relevate de jurisprudența și doctrina internațională.....	124
--	-----

2.3.2. Principii generale de drept <i>vs.</i> principii fundamentale ale dreptului internațional.....	124
2.3.3. Transformări ale principiilor generale	126
2.4. Tratatul: act juridic și normă internațională.....	127
2.4.1. Terminologia utilizată pentru actele convenționale.....	128
2.4.2. Clasificarea tratatelor.....	129
2.4.3. Codificarea dreptului tratatelor: Convențiile de la Viena	132
2.4.4. Formarea tratatelor.....	133
2.4.5. Publicitatea tratatelor	138
2.4.6. Sistemul de rezerve al tratatelor	138
2.4.7. Validitatea tratatelor.....	143
2.4.8. Viciile de consimțământ	145
2.4.9. Validitatea materială a tratatelor	148
2.4.10. Ratificarea tratatelor	150
2.4.11. Instituția depozitarului	151
2.4.12. Executarea tratatelor.....	152
2.4.13. Mecanisme de control în cadrul organizațiilor internaționale	154
2.4.14. Efectele tratatelor.....	154
2.4.15. Modificarea, suspendarea și extincția tratatelor.....	159
2.4.16. Raporturile dintre tratat și alte izvoare de drept. Problema normelor concurente	162
2.4.17. Ierarhia izvoarelor de drept și ierarhia normelor în sistemul internațional.....	164

CAPITOLUL III

ACTELE UNILATERALE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	169
3.1. Noțiunea de act unilateral.....	169
3.2. Actele unilaterale ale subiecților primare de drept internațional. Promisiunea. Renunțarea. Recunoașterea. Protestul.....	171
3.3. Actele unilaterale ale subiecților derivate	177
3.3.1. Actele autonormative	178
3.3.2. Actele heteronormative	179
3.4. <i>Soft Law</i>	182

CAPITOLUL IV

MIJLOACELE PRIN CARE SE DETERMINĂ NORMELE JURIDICE. INTERPRETAREA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	187
4.1. Doctrina.....	187
4.2. Jurisprudența	190
4.3. Funcțiile echității	195

4.4. Interpretarea normelor convenționale. Funcția interpretării și tipuri de interpretare	198
4.5. Convenția de la Viena din 1969. Metode de interpretare, mijloace de interpretare, reguli de interpretare.....	203
4.6. Convenția de la Viena din 1969. Regula generală de interpretare	208
4.7. Interpretarea în dreptul internațional general	215

CAPITOLUL V

SUBIECTELE PRIMARE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL	217
5.1. Statul suveran în dreptul internațional. Elementele constitutive ale statului	217
5.2. Uniunile statale.....	219
5.3. Teritoriul de stat	221
5.4. Efectivitatea puterii publice.....	224
5.5. Suveranitatea statului	225
5.6. Competențele teritoriale.....	227
5.7. Competențele personale	228
5.8. Limitele exercitării suveranității.....	229
5.9. Recunoașterea internațională a statelor	231
5.10. Recunoașterea internațională a guvernelor	234
5.11. Imunitățile statului suveran.....	234
5.12. Succesiunea statelor în dreptul internațional.....	236
5.13. Alte subiecte primare. Sfântul Scaun și Statul Vatican. Ordinul de Malta ...	241

CAPITOLUL VI

SUBIECTELE DERIVATE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL	245
6.1. Funcționalismul ca model teoretic al organizării internaționale	245
6.2. Teoria generală a organizațiilor internaționale. Organizațiile ca sub-sisteme ...	249
6.2.1. Clasificarea organizațiilor internaționale	250
6.2.2. Membrii organizațiilor internaționale.....	252
6.2.3. Structura organizațiilor internaționale	254
6.2.4. Personalitatea juridică a organizațiilor internaționale	256
6.2.5. Mecanismele de formare a voinței persoanei juridice	259
6.2.6. Competențele organizațiilor internaționale	260
6.2.7. Mijloacele materiale ale organizațiilor internaționale.....	262
6.2.8. Statutul juridic al funcționarilor internaționali.....	264
6.2.9. Succesiunea organizațiilor internaționale	267

CAPITOLUL VII**PERSOANELE PRIVATE – SUBIECTE LIMITATE RATIONE**

MATERIAE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL	269
7.1. Persoana fizică – subiect de drept internațional	269
7.2. Răspunderea penală a persoanei fizice: crimele internaționale	271
7.3. Infracțiuni internaționale	277
7.4. Tribunalele <i>ad-hoc</i>	283
7.5. Tribunale speciale.....	286
7.6. Curtea Penală Internațională	289
7.7. Cooperarea judiciară în materie penală. Extrădarea	292
7.8. Sistemul de protecție internațională a drepturilor fundamentale.....	295
7.9. Regimul juridic internațional al drepturilor omului	296
7.10. Procedurile deschise persoanelor fizice în sistemul universal de protecție	301
7.11. Procedurile jurisdicționale instituite în plan regional	301
7.12. Protecția internațională a minorităților.....	304
7.13. Regimul juridic al străinilor	306
7.13.1. Refugiații, apatrizii și lucrătorii migranți.....	309
7.14. Organizațiile nonguvernamentale și societățile transnaționale.....	311
7.14.1. Investițiile străine și tratamentul investitorilor.....	316

CAPITOLUL VIII**RĂSPUNDEREA INTERNAȚIONALĂ**

8.1. Noțiuni.....	321
8.2. Proiectul de articole al CDI	322
8.3. Condițiile responsabilității. Faptul internațional ilicit	324
8.3.1. Condițiile responsabilității. Imputabilitatea.....	326
8.3.2. Răspunderea statului pentru actele organelor de stat.....	327
8.3.3. Răspunderea statelor pentru actele entităților abilitate să exercite prerogativele puterii publice.....	328
8.3.4. Răspunderea statelor pentru fapte care nu le sînt imputabile în mod direct	328
8.3.5. Imputabilitatea în cazul răspunderii absolute (obiective).....	329
8.4. Consecințele responsabilității.....	331
8.5. Circumstanțele care exclud ilicitul internațional.....	332
8.5.1. Consimțămîntul statului lezat	333
8.5.2. Legitima apărare.....	334
8.5.3. Forța majoră și cazul fortuit	340
8.5.4. Pericolul extrem (<i>distress</i>)	341
8.5.5. Starea de necesitate.....	342
8.5.6. Contramăsurile legitime.....	343

CAPITOLUL IX**SANȚIUNILE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL345**

- 9.1. Exercițarea legitimă a contramăsurilor și conceptul de sancțiune internațională345
- 9.2. Sancțiuni descentralizate și sancțiuni centralizate347
- 9.3. Sancțiuni descentralizate. Retorsiunea348
- 9.4. Sancțiuni descentralizate. Represaliile350
- 9.5. Regimul juridic al sancțiunilor.....352
- 9.6. Sancțiuni centralizate. Privarea de drepturi specifice unui sub-sistem354
- 9.7. Sancțiuni centralizate care implică măsuri coercitive355

CAPITOLUL X**RELAȚIILE DIPLOMATICE ȘI CONSULARE357**

- 10.1. Cadrul relațiilor diplomatice și consulare.....357
- 10.2. Agenții diplomatici.....359
- 10.3. Misiunea diplomatică permanentă. Funcții și imunități360
- 10.4. Imunitățile și privilegiile agenților diplomatici.....362
 - 10.4.1. Imunitatea de jurisdicție.....363
- 10.5. Agenții consulari.....365
- 10.6. Instituția consulară.....366
- 10.7. Funcțiile consulare367
- 10.8. Imunitățile și privilegiile consulare368

CAPITOLUL XI**CONTENCIOSUL INTERNAȚIONAL369**

- 11.1. Noțiunea de diferend internațional.....369
- 11.2. Reglementarea politică a diferendelor: negocierea, bunele oficii, medierea și concilierea371
 - 11.2.1. Rolul anchetei internaționale376
- 11.3. Reglementarea jurisdicțională. Arbitrajul internațional377
- 11.4. Reglementarea jurisdicțională. Curtea Internațională de Justiție380
 - 11.4.1. Funcția contencioasă a Curții383
 - 11.4.2. Funcția consultativă a Curții389
- 11.5. Sentința internațională.....392
- 11.6. Jurisdicții internaționale speciale.....395

CAPITOLUL XII**SISTEMUL NAȚIUNILOR UNITE399**

- 12.1. ONU – organizația politică universală.....399
- 12.2. Principiile constituționale ale Cartei401

12.3. Organele principale. Consiliul de Securitate.....	404
12.4. Organele principale. Adunarea Generală.....	408
12.5. Organele principale. Secretarul General.....	409
12.6. Securitatea colectivă și competențele organelor principale.....	411

CAPITOLUL XIII

RĂZBOIUL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	419
13.1. Noțiunea de război.....	419
13.2. <i>Jus ad bellum</i> . Războiul drept și războiul nedrept	422
13.3. <i>Jus ad bellum</i> . Războiul licit și războiul ilicit.....	424
13.4. <i>Jus in bello</i>	429
13.4.1. Convențiile încheiate de beligeranți	432
13.4.2. <i>Jus in bello</i> . Limitarea mijloacelor și a metodelor de luptă.....	434
13.4.3. Controlul armamentelor și dezarmarea	438
13.5. Dreptul umanitar	441

CAPITOLUL XIV

REGIMUL JURIDIC AL SPAȚIILOR INTERNAȚIONALE.....	445
14.1. Dreptul mării	445
14.1.1. Libertatea mării, principiul cutumiar fondator	447
14.1.2. Marea teritorială	450
14.1.3. Platoul continental	453
14.1.4. Zona contiguă	455
14.1.5. Zona economică exclusivă.....	455
14.1.6. Marea liberă.....	457
14.2. Cursuri de apă internaționale	460
14.2.1. Regimul juridic al Dunării.....	461
14.2.2. Canale internaționale	463
14.3. Spațiul aerian. Regimul convențional actual.....	466
14.4. Regimul juridic al spațiului extra-atmosferic.....	469
14.5. Regimul juridic al răspunderii internaționale pentru prejudicii provocate de obiecte spațiale.....	472
14.6. Noul regim al comunicațiilor spațiale.....	475

CAPITOLUL XV

DREPTUL INTERNAȚIONAL AL MEDIULUI.....	479
15.1. Problema mediului	479
15.2. Dreptul mediului și dreptul la dezvoltare.....	481
15.2.1. Principiile Declarației de la Rio	483
15.3. Dezvoltarea dreptului internațional al mediului	487
15.3.1. Problema schimbării climatice.....	489

15.4. Conflictul dintre tratatele multilaterale privind mediul și acordurile din cadrul OMC.....	492
Concluzie	499
Bibliografie	503
Index de jurisprudență	547
Index de autori	553
Index analitic	563